

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΣΤ ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

2^η Διδακτική Ενότητα
Απρίλιος - Μάιος 2020

Δήμητρα Νίκου

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσεις

- ◉ Πρωτογενές δίκαιο
 - Συνθήκες: Ιδρυτικές & Τροποποιητικές
- ◉ Παράγωγο δίκαιο
 - Δεσμευτικό: Κανονισμοί, Οδηγίες, Αποφάσεις
 - Μη Δεσμευτικό: Ανακοινώσεις, Συστάσεις, Ψηφίσματα, Γνώμες, Συμπεράσματα

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσεις

◉ Συνθήκη Μάαστριχτ

- καθήκον της ΕΚ: η προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας
- Εναρμόνιση σε τομείς όπως συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία

◉ Συνθήκη Άμστερνταμ

- ΕΣΑ - ΑΜΣ
- Πολιτική δέσμευση για κοινωνική διάσταση της ΕΕ

◉ Συνθήκη Νίκαιας

- κοινωνική ένταξη= στόχος κοινωνικής πολιτικής
- SPC
-

◉ Συνθήκη Λισσαβώνας

- κοινωνικοί στόχοι της ΕΕ (πλήρης απασχόληση, αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών)
- αναγνωρίζει στο ΧΘΔ ίδια ισχύ με τις συνθήκες

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσεις

◉ Δεσμευτικό δίκαιο

- Κανονισμοί
υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα ΚΜ
- Οδηγίες
(κοινός) στόχος που θα επιτευχθεί μέσω της
εθνικής νομοθεσίας σε καθορισμένο χρόνο
- Αποφάσεις
επιλεκτικά δεσμευτικές με άμεση ισχύ

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσεις: παράδειγμα

- ◉ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης : Κοινοί κανόνες για την προστασία των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης κατά τις μετακινήσεις εντός της ΕΕ (Ισλανδίας, Λιχτενστάιν, Νορβηγίας και Ελβετίας).
 - Δεν αντικαθιστά τα εθνικά συστήματα με ένα ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα.
 - Αναγνωρίζει ότι οι χώρες της ΕΕ αποφασίζουν για θέματα όπως: οι δικαιούχοι των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τα επίπεδα των παροχών και οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας.
 - Πεδίο εφαρμογής: παραδοσιακοί κλάδοι κοινωνικής ασφάλισης:
ασθένεια
μητρότητα και πατρότητα
παροχές γήρατος
παροχές προσύνταξης και αναπηρίας,
παροχές επιζώντων και επιδόματα θανάτου,
ανεργία,
οικογενειακές παροχές,
εργατικά ατυχήματα και επαγγελματική ασθένεια.

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσεις: παράδειγμα

- ◉ Οδηγίες: 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000
- ◉ ν. 3304/2005: «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού».
- ◉ ν. 4443/2016: «Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση»
 - Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου: Εφαρμογή της Αρχής της Ίσης Μεταχείρισης, ανεξαρτήτως θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού : επέκταση της προστασίας

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσεις

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1950)

- ◉ Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- ◉ Συμπληρωματικά Πρωτόκολλα
 - θεμελιώδη δικαιώματα, κυρίως ατομικά
- ◉ Πρωτόκολλο 11 (1998)
- ◉ Πρωτόκολλο 14 (2010)

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσεις

Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης - (European Social Charter)

- ◉ Συμβούλιο της Ευρώπης (1961).
Σύμβαση για τα κοινωνικά δικαιώματα (19 δικαιώματα)
(Επικύρωση από την Ελλάδα: 1984)
- ◉ Πρωτόκολλο (1988)
(Επικύρωση από την Ελλάδα: 1998)
- ◉ Αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης (1996)
(Επικύρωση από την Ελλάδα: 20.01.2016)
31 κοινωνικά δικαιώματα
 - εργασιακό χώρο
 - εκτός εργασιακού χώρου, για ευάλωτες κατηγορίες προσώπων
 - κοινωνικοασφαλιστικό χώρο.
- ◉ Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων

Θεσμικό Πλαίσιο - Νομικές Βάσει

Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ

- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Ιούνιος 1999)
- Υιοθέτηση: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Νίκαια 2000)
- Νομικά δεσμευτικός (Δεκ 2009)
- Συγκεντρώνει δικαιώματα από: εθνικές νομοθεσίες, νομοθεσία ΕΕ, διεθνείς συμβάσεις Συμβουλίου της Ευρώπης, ΟΗΕ, ΔΟΕ
- Περιλαμβάνει γενικές αρχές από:
 - Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων (1950),
 - κοινή συνταγματική παράδοση ΚΜ της ΕΕ
 - θεμελιώδη δικαιώματα πολιτών ΕΕ
 - δικαιώματα του ΕΚΧ
 - νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου
 - νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- εισαγωγικό προοίμιο και 7 κεφάλαια
 - κεφάλαιο I: αξιοπρέπεια
 - κεφάλαιο II: ελευθερία
 - κεφάλαιο III: ισότητα
 - κεφάλαιο IV: αλληλεγγύη
 - κεφάλαιο V: ιθαγένεια
 - κεφάλαιο VI: δικαιοσύνη
 - κεφάλαιο VII: γενικές διατάξεις.
- Αρχή της επικουρικότητας, ΔΕΕ

Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων

Οκτώβριος 2014: Γιούγκερ: «τριπλό Α στα κοινωνικά»

- ◉ «πυξίδα» για την ανανέωση της σύγκλισης
- ◉ 3 θεματικές ενότητες (20 αρχές και δικαιώματα)
 - α) Ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας
 - β) Δίκαιοι όροι εργασίας
 - γ) Κοινωνική προστασία και Κοινωνική Ένταξη
- ◉ Διοργανική Διακήρυξη 2017, Κοινωνική σύνοδος Κορυφής

Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων

◉ Κεφάλαιο I: Ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας

1. Εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση
2. Ισότητα των φύλων
3. Ίσες ευκαιρίες
4. Ενεργός στήριξη της απασχόλησης

○ Κεφάλαιο II: Δίκαιοι όροι εργασίας

5. Ασφαλής και ευπροσάρμοστη απασχόληση
6. Αποδοχές
7. Ενημέρωση για τους όρους απασχόλησης και την προστασία σε περίπτωση απόλυσης
8. Κοινωνικός διάλογος και συμμετοχή των εργαζομένων
9. Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής
10. Υγιεινό, ασφαλές και κατάλληλα προσαρμοσμένο εργασιακό περιβάλλον και προστασία δεδομένων

Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων

◎ Κεφάλαιο III Κοινωνική προστασία και ένταξη

11. Φροντίδα και στήριξη των παιδιών
12. Κοινωνική προστασία
13. Παροχές ανεργίας
14. Ελάχιστο εισόδημα
15. Εισόδημα ηλικιωμένων και συντάξεις
16. Υγειονομική περίθαλψη
17. Ένταξη ατόμων με αναπηρία
18. Μακροχρόνια φροντίδα
19. Στέγαση και βοήθεια για τους αστέγους
20. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες

Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων

- ◉ Ο Πυλώνας θεσπίζει απλώς ένα πλαίσιο
- ◉ Οι αρχές και τα δικαιώματα του Πυλώνα δεν είναι άμεσα εκτελεστά (απαιτούν ειδική δράση- νομοθέτηση)
- ◉ Η υλοποίηση του Πυλώνα είναι πρωτίστως ευθύνη των ΚΜ
- ◉ Αρμοδιότητα (εργατικό δίκαιο, κατώτατος μισθός, εκπαίδευση, υγεία, οργάνωση συστημάτων κοινωνικής προστασίας) αποκλειστικά των ΚΜ.
- ◉ Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης καλύπτεται από τα ΚΜ
- ◉ Καινοτομία: στατιστικοί δείκτες για παρακολούθηση

- ◉ Σημείωση:

"White paper on the future of Europe" (01.03.17) : παρά το πλήθος των διασκέψεων κορυφής υψηλού επιπέδου και χρήσιμα μέτρα στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα εργαλεία και οι αρμοδιότητες παραμένουν στα χέρια των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών. Πόροι που διατίθενται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον κοινωνικό τομέα αντιστοιχούν μόλις στο 0,3 % του ποσού που δαπανούν τα κράτη μέλη συνολικά στον τομέα αυτό».

ΕΠΚΔ: Αποτίμηση εφαρμογής, 2018

- ◎ Ευρωπαϊκό επίπεδο:
 - πρόοδος στην παιδική φροντίδα, ιατρική φροντίδα και ψηφιακές ικανότητες
 - μείωση του αντίκτυπου των κοινωνικών μεταβιβάσεων στη μείωση της φτώχειας
- ◎ Ελλάδα:
 - όχι θετικά αποτελέσματα («χρήζει παρακολούθησης» ή «κρίσιμη περίπτωση»)

Η Σύσταση για την ενεργό ένταξη

Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ενεργό Ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένοι από την αγορά εργασίας (2008)

Οι 3 πυλώνες της ενεργού ένταξης:

- εισοδηματική στήριξη
- προώθηση στην απασχόληση
- πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες

- ◉ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη σύσταση- Com (2008)639 final
- ◉ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- ◉ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
(Council Conclusions on Common active inclusion principles to combat poverty more effectively - 17 December 2008)

Η Σύσταση για την ενεργό ένταξη: Αξιολόγηση της εφαρμογής

1^η Αξιολόγηση (2013)

- ◉ Στήριξη εισοδήματος: χαμηλή επάρκεια, χαμηλά ποσοστά λήψης (take up) και περιορισμένη κάλυψη.
- ◉ Αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς: φτώχεια εργαζομένων και αντικίνητρα για εργασία, λόγω φορολογικών και επιδοματικών συστημάτων.
- ◉ Πρόσβαση σε υπηρεσίες: προβληματική ιδιαίτερα για όσους είναι έξω από την αγορά εργασίας, τους Ρομά, τους μετανάστες και τα ΑμεΑ.

Η Σύσταση για την ενεργό ένταξη: Αξιολόγηση της εφαρμογής

2^η Αξιολόγηση (2017)

- ◉ Η καλή διασύνδεση των τριών πυλώνων έδωσε καλύτερα αποτελέσματα στη μείωση των ποσοστών φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.
- ◉ Η αυστηροποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας για την εισοδηματική στήριξη χωρίς επαρκείς υπηρεσίες και ευκαιρίες απασχόλησης αυξάνει τον κίνδυνο μη κάλυψης τήριξη εισοδήματος
- ◉ Μεγάλες διαφορές μεταξύ ΚΜ

Πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή της Σύστασης για την Ενεργό Ένταξη

- ◉ Σύσταση της Επιτροπής για την Επένδυση στα παιδιά
- ◉ Σύσταση του Συμβουλίου για την Εγγύηση για τη Νεολαία, Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων
- ◉ Η Σύσταση του Συμβουλίου για την ενσωμάτωση των μακροχρόνια άνεργων στην αγορά εργασίας.
- ◉ Η Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας.
- ◉ Εγγύηση για το παιδί (αναμένεται στο 2020)

Θεσμικά Όργανα

- ◉ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- ◉ Συμβούλιο της ΕΕ
 - EPSCO
 - COREPER
 - SPC, SPC-ISG, EMCO, EPC
- ◉ Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- ◉ Δικαστήριο ΕΕ
- ◉ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
- ◉ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
- ◉ Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιφερειών
- ◉ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
- ◉ Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

ΕΕ - Δίκτυα

- ◉ EARN
- ◉ EMN
- ◉ EURES
- ◉ ESN
- ◉ Eurochild
- ◉ Social Platform

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Δήμητρα Νίκου

dnikou@ypakp.gr